

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om behörighetsbevis för AFIS-personal och AFIS- elev; (konsoliderad elektronisk utgåva)

TSFS 2016:77

Konsoliderad elektronisk
utgåva

beslutade den 20 juli 2016. Ändringar införda t.o.m. TSFS 2024:68.

LUFTFART

Den konsoliderade elektroniska utgåvan kan innehålla fel. Observera därför att det alltid är den tryckta utgåvan som gäller.

Serie PEL/FSTD

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas när behörighetsbevis för AFIS-personal och AFIS-elev samt medicinskt intyg för detta behörighetsbevis ska utfärdas, förlängas eller förnyas samt när behörighet som operativ instruktör eller bedömare utfärdas, förlängs eller förnyas. (TSFS 2024:68)

2 § För behörighetsbevis gäller de medicinska krav för ett medicinskt intyg lägst klass 2 som framgår av

1. kommissionens förordning (EU) nr 1178/2011 av den 3 november 2011 om tekniska krav och administrativa förfaranden avseende flygande personal inom den civila luftfarten i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008, och

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1139 av den 4 juli 2018 om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och inrättande av Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 2111/2005, (EG) nr 1008/2008, (EU) nr 996/2010, (EU) nr 376/2014 och direktiv 2014/30/EU och 2014/53/EU, samt om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 552/2004 och (EG) nr 216/2008 och rådets förordning (EEG) nr 3922/91.

Det medicinska intygets giltighetstid ska för AFIS-personal begränsas till högst 24 månader fram till 40 års ålder. Det medicinska intyget ska utfärdas, förlängas och förnyas enligt de administrativa krav som finns i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2013:14) om medicinska undersökningar m.m. (TSFS 2024:68)

Definitioner och förkortningar

3 § I dessa föreskrifter avses med

<i>AFIS</i>	(Aerodrome Flight Information Service) flyginformationstjänst för flygplatstrafik, som tillhandahålls av en utnämnd leverantör av flygtrafikledningstjänster,
<i>bedömare</i>	person med behörighet att bedöma <i>AFIS</i> -elevens och <i>AFIS</i> -personalens praktiska färdigheter,
<i>behörighetsbevis</i>	av luftfartsmyndighet utfärdat godkännande att utöva viss tjänst,
<i>elevtillstånd</i>	behörighetshandling som visar att vissa krav för att få delta i viss luftfartsutbildning är uppfyllda,
<i>inledande utbildning</i>	grundläggande utbildning och behörighetsutbildning som leder till att ett <i>behörighetsbevis</i> för <i>AFIS</i> -elev utfärdas,
<i>lokal behörighet</i>	ett tillstånd som anges på och utgör en del av ett <i>behörighetsbevis</i> och som anger tjänstestället där innehavaren är behörig att arbeta,
<i>lokal behörighetsutbildning</i>	övergångsutbildning som sker före utbildningen på arbetsplatsen samt utbildning på arbetsplatsen som leder till att en <i>lokal behörighet</i> utfärdas,
<i>operativ instruktör</i>	(OJTI, on-the-job training instructor) instruktör med <i>behörighet</i> att tillhandahålla utbildning på arbetsplatsen,
<i>tillfällig oförmåga</i>	ett tillfälligt tillstånd i vilket innehavaren av <i>behörighetsbevis</i> är förhindrad att utöva de befogenheter som erhålls genom <i>behörighetsbeviset</i> när <i>behörigheten</i> och innehavarens medicinska intyg är giltiga.

(TSFS 2024:68)

'Krav på behörighetsbevis

3 a § Den som tjänstgör som *AFIS*-personal eller *AFIS*-elev ska ha ett för tjänsten gällande *behörighetsbevis*. Den som tjänstgör som *AFIS*-personal ska även ha ett gällande medicinskt intyg och för tjänsten gällande lokal *behörighet*.

Behörighetsbevis och lokal *behörighet* utfärdas av Transportstyrelsen.
(TSFS 2024:68)

Villkor för påbörjande av utbildning

4 § En elev ska senast när utbildningen inleds inneha *elevtillstånd* och medicinskt intyg enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2013:12) om certifikat, auktorisationer och *behörighetsbevis* och Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2013:14) om medicinska undersökningar m.m.

Elevtillståndet kan erhållas tidigast vid fyllda 18 år.

Villkor för utfärdande av behörighetsbevis för AFIS

5 § Ansökan om behörighetsbevis för AFIS-elev, behörighetsbevis för AFIS-personal, behörighet som operativ instruktör och behörighet som bedömare ska göras till Transportstyrelsen. (TSFS 2024:68)

Behörighetsbevis för AFIS-elev

6 § En sökande till behörighetsbevis för AFIS-elev ska ha uppnått en ålder av minst 18 år.

7 § En sökande ska ha ett gällande elevtillstånd och ett giltigt medicinskt intyg.

En sökande ska med godkänt resultat ha slutfört godkänd inledande utbildning enligt del A i bilaga 1 till Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2016:78) om utbildning av viss personal för flygtrafiktjänst.

8 § En sökande ska uppfylla språkravet enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2013:12) om certifikat, auktorisationer och behörighetsbevis med lägst språknivå 4 i engelska. En sökande som ska tjänstgöra som AFIS-elev ska dessutom uppfylla språkravet enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2013:12) om certifikat, auktorisationer och behörighetsbevis, med lägst språknivå 4 i svenska. (TSFS 2018:23)

Behörighetsbevis för AFIS-personal

9 § En sökande till behörighetsbevis för AFIS-personal ska ha ett gällande behörighetsbevis för AFIS-elev, ett gällande certifikat för flygledarelev eller ett gällande flygledarcertifikat och ett giltigt medicinskt intyg, samt uppfylla de allmänna villkoren för utfärdande av behörighetsbevis enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2013:12) om certifikat, auktorisationer och behörighetsbevis.

10 § En sökande ska med godkänt resultat ha genomgått godkänd lokal behörighetsutbildning, enligt del B i bilaga 1 till Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2016:78) om utbildning av viss personal för flygtrafikledningstjänst.

11 § En sökande ska uppfylla språkravet enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2013:12) om certifikat, auktorisationer och behörighetsbevis med lägst språknivå 4 i engelska och svenska.

Behörighet som operativ instruktör

12 § För att få behörighet som operativ instruktör ska innehavare av behörighetsbevis för AFIS-personal ha

1. tillhandahållit flyginformationstjänst för flygplats under en oavbruten period av minst 2 år omedelbart före ansökan, och
2. med godkänt resultat genomgått en godkänd kurs för att bli operativ instruktör.

En behörighet som operativ instruktör är giltig i fem år. För att behörigheten ska kunna förlängas eller förnyas ska den operativa instruktören ha genomgått en godkänd repetitionsutbildning. (TSFS 2024:68)

12 a § För att få utöva sin behörighet som operativ instruktör vid en flygtrafikledningseenhet måste den operativa instruktören också ha en gällande lokal behörighet. (TSFS 2024:68)

13 § Behörighet som operativ instruktör förs in i behörighetsbeviset av Transportstyrelsen. (TSFS 2024:68)

Bedömare

14 § Den som ansöker om behörighet som bedömare ska

1. ha gällande AFIS-behörighet,
2. ha minst två års operativ tjänstgöring inom flygtrafikledningstjänsten, och
3. ha genomgått en godkänd utbildning för bedömare med godkänt resultat inom de 12 månader som föregår ansökan.

En behörighet som bedömare är giltig i tre år med möjlighet till förlängning. (TSFS 2024:68)

15 § Bedömare är bemyndigade att utföra bedömningar av innehavare av behörighetsbevis för AFIS och AFIS-elever för utfärdande av lokal behörighet. Bedömare får även förlänga och förnya lokal behörighet.

Behörighet som bedömare förs in i behörighetsbeviset av Transportstyrelsen. (TSFS 2018:23)

Giltighet

16 § *har upphävts genom* (TSFS 2024:68)

17 § Elevtillstånd, behörighetsbevis för AFIS-elev och behörighetsbevis för AFIS-personal är giltiga i längst 4 år. Giltighetstiden för behörighetsbevis för AFIS-personal är längst 4 år från det datum då den lokala behörigheten förfaller.

Lokal behörighet är giltig i högst 12 månader.

Villkor för förlängning och förnyelse av behörighetsbevis och medicinskt intyg

Behörighetsbevis för AFIS-elev

18 § Vid förlängning eller förnyelse av behörighetsbevis för AFIS-elev ska det medicinska intyget vara gällande. En sökande ska även uppfylla de allmänna villkoren för förnyelse av behörighetsbevis enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2013:12) om certifikat, auktorisationer och behörighetsbevis.

Vid förlängning eller förnyelse av behörighetsbevis för AFIS-elev ska den sökande visa att han eller hon har utövat flyginformationstjänst för flygplats under överinseende av en operativ instruktör. (TSFS 2024:68)

Behörighetsbevis för AFIS-personal

19 § För att få förlänga en lokal behörighet ska

1. den sökande ha utövat den lokala behörigheten under ett minsta antal timmar i enlighet med det lokala programmet för kompetenssäkring,
2. den sökande ha genomgått repetitionsutbildning under den lokala behörighetens giltighetsperiod i enlighet med det lokala programmet för kompetenssäkring, och
3. den sökandes kompetens ha bedömts i enlighet med det lokala programmet för kompetenssäkring tidigast tre månader före den lokala behörighetens sista giltighetsdag. (TSFS 2024:68)

20 § En sökande ska uppfylla de allmänna villkoren för förnyelse av behörighetsbevis i Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2013:12) om certifikat, auktorisationer och behörighetsbevis. Vid förlängning eller förnyelse av behörighetsbevis ska det medicinska intyget och relevant språkbehörighet vara gällande.

21 § För att förnya ett utgången behörighetsbevis för AFIS-personal ska den sökande genomgå en kompletterande utbildning som visar att han eller hon är kompetent att fungera som AFIS-personal vad avser kunskaper, erfarenheter och kvalifikationer.

Ansökan tillsammans med verifieringen av utbildningen eller kompetensen ska sändas till Transportstyrelsen. Utbildningsorganisationen eller bedömaren vid enheten för flygtrafikledningstjänst verifierar att utbildningen har genomförts med godkänt resultat.

Utbildningsplanerna godkänns av Transportstyrelsen enligt Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2016:78) om utbildning av viss personal för flygtrafiktjänst. (TSFS 2024:68)

Allmänna råd

Den kompletterande utbildningen kan genomföras vid en certifierad utbildningsorganisation eller vid den lokala enheten.

Program för kompetenssäkring

22 § Det ska finnas ett program för kompetenssäkring vid en AFIS-enhet. Programmet ska genomföras årligen och omfatta minst följande:

1. Den lokala behörighetens giltighetstid.
2. Det lägsta antalet timmar som en innehavare av behörighetsbevis måste ha utövat en lokal behörighet under en fastställd tidsperiod på maximalt 12 månader, för att få behålla den lokala behörigheten.
3. Förfaranden som ska följas om en innehavare av behörighetsbevis inte uppfyller kraven i dessa föreskrifter eller i andra tillämpliga regler.
4. Förfaranden för
 - a) bedömning av den teoretiska och praktiska kompetensen hos en innehavare av behörighetsbevis, och
 - b) examination av dessa kompetenser.
5. Teoretisk och praktisk fortbildning som är nödvändig för tjänsten.

6. Förfaranden för hantering av tillfällig oförmåga hos en innehavare av behörighetsbevis, och för hur Transportstyrelsen ska underrättas i dessa fall.

7. Utbildningspersonalens kvalifikationer, roller och ansvar.

8. Fastställande av vilken dokumentation som ska bevaras och som är specifik för fortbildning och bedömningar.

9. Vilka omständigheter som innebär att programmet för kompetenssäkring måste ses över och ändras samt lämnas till den behöriga myndigheten, och förfaranden för hur detta ska gå till.

10. Nödträning.

En operativ instruktör får tillgodoräkna sig undervisningstid motsvarande högst 50 procent av det antal timmar som krävs enligt första stycket 2.

Programmet för kompetenssäkring ska vara godkänt av Transportstyrelsen och revideras och godkännas minst vart tredje år.

Allmänna råd

Verifiering av teoretiska kunskaper samt mot vilka mål kunskapen mäts

Verifiering av teoretiska kunskaper kan göras genom traditionella skriftliga eller muntliga prov eller genom att använda en datorbaserad frågebänk. Gränsen för godkänt resultat bör vara 75%. Teoretiska mål kan utgöras av de utbildningsmål som ingår i lokal utbildningsplan och som är godkänd av Transportstyrelsen.

Verifiering av praktisk färdighet vid operativ tjänstgöring samt mot vilka mål färdigheten mäts

Praktiska mål kan utgöras av de utbildningsmål som Transportstyrelsen har godkänt för den aktuella behörigheten. Den praktiska färdigheten säkerställs genom en bedömning som bör genomföras av en av Transportstyrelsen godkänd bedömare.

Teoretisk och praktisk fortbildning som är nödvändig för tjänsten

Denna del av kompetenssäkringsprogrammet kan

- 1. innehålla nya eller ändrade regelverk och metoder,*
- 2. innehålla information om erfarenheter från arbetet med säkerhetsledning,*
- 3. genomföras som informationsutbyte med andra personal-kategorier inom flygsektorn,*
- 4. genomföras som informationsutbyte med andra tjänsteställen inom samma typ av tjänst,*
- 5. innehålla simuleringsövningar,*
- 6. innehålla utbildning i säkerhet, luftfartsskydd och krishantering,*
- 7. innehålla utbildning för ny utrustning, och*
- 8. innehålla repetition av aktuella regler och metoder.*

Nödträning

Nödträning kan vara praktisk utbildning i simulator eller teoretisk utbildning som är anpassad till tjänsten på enheten, och som omfattar

- 1. metoder och procedurer som används vid nödläge för luftfartyg,*
 - 2. metoder och procedurer vid allvarliga utrustningsfel inom flygtrafikledningstjänsten,*
 - 3. åtgärder som ska vidtas vid incidenter,*
 - 4. konfliktsökning i komplicerade trafikområden och trafiksituationer och*
 - 5. fraseologi för ovanstående situationer.*
- (TSFS 2024:68)*

Undantag

23 § Transportstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

TSFS 2016:77

1. Denna författning träder i kraft den 1 augusti 2016, då Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2009:80) om behörighetsbevis för AFIS-personal och AFIS-elev ska upphöra att gälla.

2. Behörighetsbevis som utfärdats enligt äldre föreskrifter gäller fortfarande för den giltighetstid som framgår av beviset.

TSFS 2016:77

Denna författning träder i kraft den 8 april 2018.

TSFS 2024:68

Denna författning träder i kraft den 1 december 2024.